

OPPFØLGINGSRAPPORT
INDRE ØSTFOLD KOMMUNE
2020

Antikorrupsjons- planer og tiltak

Innhold

1	Innledning	3
2	Gjennomføring av undersøkelsen	3
	2.1 Oppfølgingskriterier	3
	2.2 Metode og datagrunnlag	4
3	Kommunens retningslinjer og kontrollsystemer	4
	3.1 Bakgrunn	4
	3.2 Administrasjonens redegjørelse	5
	3.3 Revisjonens vurderinger.....	5
4	Antikorrupsjonsplaner på politisk nivå	5
	4.1 Bakgrunn	5
	4.2 Administrasjonens redegjørelse	6
	4.3 Revisjonens vurderinger.....	6
5	Eksternt varslingsorgan	6
	5.1 Bakgrunn	6
	5.2 Administrasjonens redegjørelse	6
	5.3 Revisjonens vurderinger.....	7
6	Konklusjon	8
7	Dokumentliste	9

1 Innledning

Revisjonen gjennomførte en forvaltningsrevisjon av Eidsberg kommunes arbeid med «antikorrupsjonsplaner og tiltak» i 2019. Rapporten fra revisjonen ble behandlet i kontrollutvalget i sak 19/25 den 31.10.19, og i kommunestyret i sak 19/72 den 04.12.19.

Forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 5 «Kontrollutvalgets oppfølging av kommunestyrets eller fylkestingets vedtak om revisjoner og eierskapskontroller» fastslår at kontrollutvalget skal påse at kommunestyrets vedtak om forvaltningsrevisjoner blir fulgt opp, og skal rapportere til kommunestyret om vedtaket er fulgt opp.

Kommunestyret vedtok i sak 19/72 i møte den 04.12.19, at kommunestyrets vedtak skulle følges opp med en oppfølgingsrapport levert av revisjonen. Rapporten skal behandles av kontrollutvalget og kommunestyret.

Revisjonen vil takke administrasjonen for samarbeidet i forbindelse med gjennomføringen av oppfølgingsundersøkelsen.

2 Gjennomføring av undersøkelsen

2.1 Oppfølgingskriterier

Formålet med undersøkelsen er å kontrollere om kommunestyrets vedtak i forbindelse med forvaltningsrevisjonsrapporten er fulgt opp. Kommunestyret fattet følgende vedtak i sak 19/72:

1. Kommunestyret tar forvaltningsrevisjonsrapport «Antikorrupsjonsplaner og tiltak» til orientering, og henstiller administrasjonen i Indre Østfold kommune om å følge opp rapportens tre anbefalinger og iverksette anbefalte tiltak.
2. Kontrollutvalget i Indre Østfold kommune bes om å vurdere å følge opp kommunestyrets vedtak ved å få forelagt oppfølgingsrapport et år etter at revisjonsprosjektet er behandlet i kommunestyret.

Kommunestyret tok forvaltningsrevisjonsrapporten til orientering og henstilte administrasjonen i Indre Østfold kommune om å følge opp rapportens tre anbefalinger og iverksette anbefalte tiltak. Det er disse anbefalingene som er gjenstand for oppfølging og kontroll. Oppfølgingsrapporten beskriver hvordan og i hvilken grad Indre Østfold kommune har fulgt opp anbefalingene.

Anbefalingene i rapporten lyder som følger:

1. Kommunen bør løpende vurdere og videreutvikle sine retningslinjer og kontrollsystemer. Kommunen bør oppdatere personalhåndboken med endringer i arbeidsmiljølovens kapittel 2A.
2. Eidsberg kommune bør vurdere om man også på politisk nivå bør etablere formelle antikorrupsjonsplaner.

3. Eidsberg kommune bør vurdere å skille varsling om korrupsjon og økonomisk mislighold fra arbeidsmiljølovens varslingsrutiner for feil eller kritikkverdige forhold, gjennom opprettelsen av et eksternt varslingsorgan.

2.2 Metode og datagrunnlag

Revisjonen har gjort vurderinger på bakgrunn av en analyse av rådmannens redegjørelse for hvordan anbefalingene er fulgt opp, samt medfølgende dokumentasjon.

Rådmannen i Indre Østfold kommune har i e-post til revisjonen datert 30.11.20, oversendt følgende dokumentasjon sammen med rådmannens redegjørelse:

- Etske retningslinjer
- Rutiner for varsling etter vedtak i kommunestyret
- Habilitetsveileder for folkevalgte i Indre Østfold kommune
- Anskaffelsesreglement IØK
- Anskaffelsesstrategi for Indre Østfold kommune 2020-2023
- Seriositetskrav

Rådmannen har fått anledning til å uttale seg om denne oppfølgingsrapporten før behandlingen i kontrollutvalget, uttalelsen ligger som vedlegg til rapporten.

3 Kommunens retningslinjer og kontrollsyste- mer

**Anbefaling 1: Kommunen bør løpende vurdere og videreutvikle sine retningslinjer og kontrollsyste-
mer. Kommunen bør oppdatere personalhånd-
boken med endringer i arbeidsmiljølovens kapittel 2A.**

3.1 Bakgrunn

Norske kommuner forvalter store verdier som benyttes til å ivareta fellesskapets beste gjennom blant annet å levere grunnleggende tjenester til befolkningen. Det eksisterer risiko for at ledere og medarbeidere i en kommune kan misbruke sin posisjon, tillit og makt. Kommunens innbyggere kan også fremme særinteresser og utøve press på kommunens ansatte, dette kan være vanskelig å håndtere og sette den ansattes integritet på prøve. Kommunen bør forebygge og forhindre at misligheter og korrupsjon skjer og sørge for å avdekke slike saker. Gode rutiner for kontroll og oppfølging er viktig for å forebygge og avdekke misligheter og korrupsjon.

I arbeidet med forvaltningsrevisjonsprosjektet ble revisjonen opplyst om at Eidsberg kommune i 2015 startet et arbeid med å samle ulike rutiner relevante for antikorrupsjonsarbeidet. Dette arbeidet ble forsinket på grunn av kommunesammenslåingen. Dokumentet «Antikorrupsjon i Eidsberg kommune – handling mot korrupsjon» ble vedtatt i kommunestyret i Eidsberg kommune 13. februar 2019. I dette dokumentet ble det vedtatt rutiner, retningslinjer og prosedyrer som tiltak mot korrupsjon.

I forbindelse med forvaltningsrevisjonen fikk revisjonen oversendt en rekke av kommunens interne regelverk. Dokumentene «Varsling av kritikkverdige forhold» og «Varslingssekretariat» ble sist endret 01.07.17

og 06.12.16. Revisjonen kunne ikke se at disse dokumentene var oppdatert i henhold til endringene i arbeidsmiljøloven, jf. Arbeidsmiljølovens kapittel 2A.

3.2 Administrasjonens redegjørelse

Administrasjonen informerer om i sitt svar at de begynte arbeidet med å etablere ulike rutiner før etableringen av Indre Østfold kommune. De samlede planer, delegasjoner, rutiner og prosedyrer danner ifølge administrasjonen en plattform for antikorrupsjonsplaner og tiltak mot korrupsjon.

Administrasjonen opplyser om at Indre Østfold kommunes varslingsrutiner er oppdatert i henhold til arbeidsmiljølovens kapittel 2A i kommunestyrets sak 33/20. Administrasjonen informerer også om at Indre Østfold kommune bruker kvalitetssystemet Compilo. Compilo inneholder et avviks- og varslingssystem hvor det kan varsles om feil, systemsvikt og kritikkverdige forhold mv. Kommunens ansatte har tilgang til kommunens rutiner i Compilo.

Det informeres også om at rådmannen vil fortsette arbeidet med å etablere reglement, retningslinjer og rutiner som støtter opp under antikorrupsjonsarbeid. Det understrekes også at dette er et kontinuerlig arbeid.

3.3 Revisjonens vurderinger

Revisjonen vurderer det som positivt at Indre Østfold kommune har oppdatert sine varslingsrutiner i henholdt til arbeidsmiljølovens kapittel 2A og at det er utarbeidet rutiner som er tilgjengelige for kommunens ansatte i kvalitetssystemet Compilo. Revisjonen har anbefalt kommunen løpende å vurdere og videreutvikle sine retningslinjer og kontrollsystemer. Rådmannen har bekreftet at arbeidet med rutiner er en kontinuerlig prosess og at dette arbeidet utvikles fortløpende for å supplere og utfylle antikorrupsjonsarbeidet i Indre Østfold kommune.

Revisjonen konkluderer med bakgrunn i ovennevnte vurdering at anbefaling 1 er fulgt opp.

4 Antikorrupsjonsplaner på politisk nivå

Anbefaling nr. 2: Kommunen bør vurdere om man også på politisk nivå bør etablere formelle antikorrupsjonsplaner.

4.1 Bakgrunn

Ved politiske beslutningsprosesser ligger ansvaret for arbeidet mot korrupsjon på kommunestyret. Revisjonen hadde i forvaltningsprosjektet et begrenset tilfang av data vedrørende dette området av kommunens antikorrupsjonsarbeid.

Revisjonen anbefalte kommunen å vurdere om det kunne være behov for å utarbeide konkrete retningslinjer for saksbehandling og etisk standard for kommunens politiske organ, tilsvarende de som var etablert på administrativt nivå.

4.2 Administrasjonens redegjørelse

Administrasjonen informerer om at Indre Østfold kommune har utarbeidet en habilitetsveileder for folkevalgte og etiske retningslinjer som gjelder for alle ansatte og folkevalgte. Disse dokumentene sammen med den enkeltes verdier og holdninger skal støtte opp under antikorrupsjonsarbeidet og forebygge at hendelser oppstår.

Administrasjonen informerer videre at de etablerte prosedyrer og rutiner evalueres og utvikles videre da dette er et kontinuerlig arbeid.

4.3 Revisjonens vurderinger

Revisjonen vurderer det som positivt at Indre Østfold kommune har utarbeidet habilitetsveileder for folkevalgte og etiske retningslinjer som gjelder for alle ansatte og folkevalgte. Disse retningslinjene bør bevisstgjøre de folkevalgte sitt ansvar i antikorrupsjonsarbeidet. Revisjonen vurderer at Indre Østfold kommune har etablert og løpende utvikler sine retningslinjer og rutiner i forhold til antikorrupsjonsarbeidet.

Revisjonen konkluderer med bakgrunn i ovennevnte vurdering at anbefaling 2 er fulgt opp.

5 Eksternt varslingsorgan

Anbefaling 3: Kommunen bør vurdere å skille varsling om korrupsjon og økonomisk mislighold fra arbeidsmiljølovens varslingsrutiner for feil eller kritikkverdige forhold, gjennom opprettelsen av et eksternt varslingsorgan.

5.1 Bakgrunn

Kommunen plikter å etablere betryggende system for de ansattes varsling av kritikkverdige forhold på arbeidsplassen ifølge arbeidsmiljølovens kapittel 2A. Varslingsreglene skal sikre at ansatte som varsler ikke skal kunne utsettes for represalier. I forvaltningsprosjektet ble Eidsberg kommunes system for varsling forstått av revisjonen dithen at varsler som hovedregel skal varsles tjenestevei. Ansatte kunne under visse forutsetninger varsle direkte til varslingssekretariatet i Eidsberg kommune. Dette varslingssekretariatet var opprettet hovedsakelig for å sikre ansatte i henhold til arbeidsmiljølovens bestemmelser. Revisjonen vurderte i forvaltningsrapporten at det kunne reises spørsmål om ordningen var tilstrekkelig uavhengig, samt om ordningen var tilstrekkelig som tiltak for å motvirke og avdekke korrupsjon. Revisjonens anbefaling var at kommunen bør vurdere om det bør opprettes et eksternt varslingsorgan for å skille varsling om korrupsjon og økonomisk mislighold fra arbeidsmiljølovens varslingsrutiner for feil eller kritikkverdige forhold.

5.2 Administrasjonens redegjørelse

Administrasjonen informerer om at Indre Østfold kommune bruker kvalitetssystemet Compilo, og i Compilo har kommunen som tidligere nevnt etablert et avviks- og varslingsystem for feil, systemsvikt, kritikkverdige forhold mv. «Rutine for varsling av kritikkverdige forhold i Indre Østfold kommune» er tilgjengelig for alle ansatte i Compilo på kommunens intranett.

Det er i «Rutine for varsling av kritikkverdige forhold i Indre Østfold kommune» punkt 2 beskrevet hva som menes med kritikkverdige forhold:

- Fare for liv og helse
- Fare for klima eller miljø
- Korrupsjon eller annen økonomisk kriminalitet
- Myndighetsmisbruk
- Uforsvarlig arbeidsmiljø
- Brudd på personopplysningssikkerheten

Under punkt 6 er det beskrevet hvilke kanaler de ansatte kan bruke når de skal varsle:

- Tjenestevei
- Til varslingsrådet
- Varsling til tilsynsmyndighet
- Varsling til media

I rutinens punkt 7 står det også at ansatte kan velge å varsle anonymt.

5.3 Revisjonens vurderinger

Revisjonen vurderer det som positivt at Indre Østfold kommune har utarbeidet en rutine for varsling av kritikkverdige forhold. Ifølge rutinen skal varsleren ivaretas og det er beskrevet flere kanaler som kan brukes ved varsling. Det er ikke opprettet eksternt organ spesifikt for varsling av korrupsjon og økonomisk mislighold. Kommunen har likevel vurdert sine varslingssystemer og kommer frem til at det skal kunne varsles om disse forholdene gjennom flere kanaler både internt og eksternt, og anonymt ved behov. Revisjonen vurderer at Indre Østfold kommune har etablert hensiktsmessige ordninger som legger til rette for at ansatte skal ha mulighet for å varsle og at de som varsler skal bli ivaretatt.

Revisjonen konkluderer med bakgrunn i ovennevnte vurdering at anbefaling 3 er fulgt opp.

6 Konklusjon

Revisjonen har i denne rapporten vurdert om Eidsberg kommunestyres vedtak i sak 19/72 og tilhørende anbefalinger er fulgt opp. Revisjonen konkluderer med at samtlige tre anbefalinger er fulgt opp av administrasjonen i Indre Østfold kommune.

Østre Viken kommunerevisjon IKS
Rolvøy 18.01.2020

Casper Støten (sign.)
oppdragsansvarlig revisor

Lene Eilertsen (sign.)
revisor

7 Dokumentliste

1. Rådmannens redegjørelse, datert 30.11.20 (vedlegg 1)
2. Etske retningslinjer
3. Rutiner for varsling etter vedtak i kommunestyret
4. Habilitetsveileder for folkevalgte i Indre Østfold kommune
5. Anskaffelsesreglement IØK
6. Anskaffelsesstrategi for Indre Østfold kommune 2020-2023
7. Seriøsitetskrav
8. Rådmannens uttalelse til oppfølgingsrapport, datert 06.01.2021 (vedlegg 2).